

broniącą stale dymirskiej twierdzy. Około tego czasu miasto wpadło na chwilę w ręce Paleja. R. 1720 Dymir przechodzi w ręce Kazimierza Steckiego, chorążego kijowskiego, który podnosi osadę i wyjednywa dla niego prawo miejskie. * Possessore Sstwa, mówi lustr. 1765 r., jest JW. Eustafi Potocki generał art. lit. Zamek na równym miejscu stoi, w kolo fossą, palami opalisadowany, na bramie izlebek 2, w środku zamku budynek stary, lamus i t. d. Miasteczko Dymir ma chałup 121, żydów osiadłych 10. Intrata Sstwa zł. 8,496, gr. 12, z tój salarium Gubernatora zł. 510, gr. 12. Kozaków jest 21, są postawieni dla obrony gruntów, które w klótni cum collateralibus zostają. Od 1768 r. Sstą był Kajetan Potocki, syn Eustachego, zastała go i lustr. 1789 r.; wynosił wtedy dochód zł. 14,715, gr. 15, lubo jedna tylko wieś Kotuzanka należała do Sstwa. W Dymirze domów chrześk. 106, żydows. 10; dwór zwany zamkiem nad rzeczką Pychowką, palisadą dębową opasany; cerkwie 2 uniackie, karozna zajezdna, kramnic 5, boznica, młyn i t. d.

Hermanowskie, utworzone około 1773 r.; leży na północ Sstwa Kahorlickiego. Lustr. 1789 r. wyliczają wsie. Slobudka, Olszanka, Mirowka, Semenowka; dochód zł. 27,006 gr. 27; posiadacz Sstwa: Jan hr. Mier kaszt. Inflantski. Miasteczko Hermanowka nad Krasną, ma gospodarzów osiadłych 111, domów żydows. 4, cerkwie uniacką; dwór z drzewa pośród starego zamczyska, fossą obwiedziony, częścią palami, częścią płotem ogrodzony. *Wiadomości te o Hermanówce tak się uzupełniają podług Edw. Rulikowskiego (Sl. Geo. r.): Miejscowość ta zwana dawniej Hlewaczów, dana przez Swidrygielę Jurszy dzielnemu żołnierzowi, dopiero ku końcowi XVI w. zaczyna się wynurzać ze stepu i lasów i za dziedzica Firleja przyjmują nazwę Hermanówki. Andrzej Firlej wojewoda sandomierski obwarowywa Hermanówkę wznosi w niej mały zameczek i tworzy z osady miasteczko, później często niszczone przez Tatarów. W r. 1659 Jan Wychowowski hetman Ukrainy złożył w Hermanówce wiec kozacki, któremu tłumaczył ugodę hadziacką. Wcześniej nieco,

bo 1653 r. zniszczyła miasto morowa zaraza, po czém z trudnością się odbudowywa. W r. 1761 żydzi tutejsi wraz z kahorlickimi i warylewskimi płacą pogłównego 360 złp. W r. 1740 jest w Hermanówce 100 domów i tyleż osób wyżej 7 lat. W r. zaś 1792 w 116 domach jest mężczyzn 711, kobiet 665. Cerkiew uniacka wzniesioną została 1726 roku.*

Miasteczka prywatną własnością będące:

Tetyów nad Rosią, należy do Ledóchowskich.

Bilolówka, z pałacem i ogrodem. *Wedle podań miejscowych, jest to wielce starożytna i przemożna w XIV i XV wieku miejscowość, zniszczona przez Mendligireja;—niewiadomo ile w tém prawdy, ale to pewna, że w XVI w. zaczęła się Bilolówka na nowo rozrastać. Zatarła się pamięć Mendligirejowego najazdu, ale blizkie sąsiedztwo nieprzestawało i nadal zagrażać jak całemu krajowi, tak i tój mieścinie. Jakoż 1607 roku jeden z najazdów tatarskich został wymierzony na B. Wojska królewskie zwiody tu z nimi bitwę, ale zostały rozgromione, a B. z całą okolicą powtórnie zniszczoną. Poległ w tój bitwie Jarosz Wilga Godzimirski, doświadczony mąż w boju, rycerz poślubiony obronie kraju. Nie mogliśmy się dowiedzieć z akt, czyją w te czasy B. była posiadłością, ale musiała należeć z pewnością do jednej z tych rodzin tego kraju, które w tój dobie tyle razy ponawianych kolejno napadów tatarskich, zniszczone i ogolcone z mienia i dostatków, musiały się wyprzedawać z dóbr gniazdowych. Jakoż wiemy już akt, że 1608 roku nabywa te dobra Anna z Chodkiewiczów ks. Joachimowa Korecka, dziedziczka na Korcu, rodzona siostra wielkiego Karola Chodkiewicza. Za ledwie jednak nabyła te dobra, gdy 1612 r. Tatarzy znów tu wpadli i B. tylko co na nowo zasiedloną obrócili w perzynę. Pomimo to jednak pani ta można, gospodarna i zapobiegliwa, znów staraniem swoim puste te dobra zaludniła i urządziła oprócz B. jeszcze inne wioski i w blizkości zasiedliła, jak: Sestrenówkę, Macharzyńce, Ohijówkę i Hołubówkę. Osadziicielami tych wiosek była szlachta, w służbie ks. Koreckich